

УДК 070:796J(09)(477.83/86)

ОСОБЛИВОСТІ СПОРТИВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕДАКЦІЇ ЧАСОПISУ „НОВИЙ ЧАС” (1923 – 1939)

Вадим Ковпак

*Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України,
вул. В. Стефаника, 2, 79000, Львів, Україна
e-mail: period@lsl.lviv.ua*

Здійснено спробу вивчення внутрішньої структури, простежено динаміку відтворення, проаналізовано суть, вектори та здобутки спортивної політики видавців і авторів „Нового часу”.

Ключові слова: українська спортивна преса, редактор, публікації, фізичне виховання, спортивна політика.

Становлення, розвиток та умови функціонування української спортивної журналістики другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст., а також такого її структурного елементу, як спортивна преса Галичини міжвоєнного періоду ще чекають на комплексний науковий підхід і здійснення ґрунтовних досліджень.

В зв’язку з цим варто виокремити низку аспектів, пов’язаних з розвитком спеціалізованої гілки в історії українського журналістикознавства:

– проблема співвідношення (за якісними, кількісними, відправними, іншими характеристиками) між „неспортивним” змістовим корпусом спортивних видань і „фізкультурними” орієнтирами матеріалів універсальної, галузевої або спеціалізованої (неспортивної) преси;

– об’єктивність (висвітлення) у спортивно-інформаційному просторі пресового друку;

– дослідження рівня заангажованості у спортивну дійсність журналістів;

– спроба вивчення індикатора задіяності у процесі розвитку фізичного виховання і культури видання як цілісної структури (спільноти);

– проблеми: впливу людського чинника на формування принципів появи публікацій (їхніх регулярності, жанрового втілення, якості, напрямних та ін.); залежності форматно-змістових концептів від особи видавця, редактора, автора і т. ін.;

– проблемні, тематичні, змістові вектори „спортивної політики” того чи іншого періодичного органу;

– спроби інтеграції постулатів фізичного виховання, спортивної „філософії”, ідей гармонійності розвитку і здорового способу життя в різні сфери суспільної діяльності;

- залежність рівня доступу до друкованого слова від політичної орієнтації творця спортивної дійсності (товариства, установи, секції);
- вплив партійних приналежності і орієнтації на діяльність журналіста;
- царина спорту в комунікаційному полі „читач-газета” (на прикладі універсальної преси).

Суб’єктом „спортивної політики” „Нового Часу” (1924 – 1939.) і водночас його „найдієвішим” сегментом можна вважати творчий склад видання – авторів, серед яких визнані фахівці, а найчастіше – „змагуни, теоретики і практики” (в одній особі) українського фізичного виховання. Тут достатньо згадати хоча б декілька осіб: Едуард Жарський (він же – один із спортивних редакторів щоденника), Степан Гайдучок, Тарас і Петро Франки. Жанрову перспективу могли розвивати ілюстрації (зокрема, Р. Чорнія) та поезії (наприклад Ю. Шкрумеляка). Актуальному, об’єктивному та професійному висвітленню спортивного життя сприяла широка мережа „власкорів” „Нового Часу”. В якості українських репортерів виступили Р. Сапович (Станіславів), Лемид (Закарпаття), Л. Н.-р. (Славське), Т. Л. (Коломия), Л. Ш. (Стрий), Гр. Гладкий (Волинь), К. М. (Тернопіль), Яр. М. (Перемишль), В. Ж. (Дрогобич), у статусі „зарубіжних” – М. Реш (Будапешт), Тео Ясенчук (Відень), М. О.[строверха] (Італія), М. Масюкевич, Ігор Лев, Б. Ф-ий та І. В. (усі з Німеччини), П. Вига, М. Жарський та М. Гадзяцький (усі з Чехословаччини), О. Н-ий (з різних країн) та ін.

Присвячений фізичній культурі друкований простір, окрім власне авторського та репортерського доробку (сентенцій, фактажу, особистих спостережень, публіцистики, аналітики, досліджень) охоплював публікації (або цитати, витяги, посилання) з української і зарубіжної спортивної та неспеціалізованої преси, матеріали спеціальної української та іноземної літератури. На доказ багатогранності інформаційного забезпечення „тикторівського” видання згадаємо про „Поолімпійські рефлексії” (1936. – Ч. 191) (після змагань у Німеччині), що містили деякі раніше надруковані на сторінках „одного з паризьких щоденників” „цікаві завваги” Андре Моруа „на тему легкоатлетичних рекордів”, прозовий твір „Бородатий боксер”, автором якого виступив Г. Шрек, а „переклав Емка” (1936. – Ч. 283), а також скомпоновані між собою цитовані поради і коментарі чемпіона з боксу: „Увага! Говорить Демпсей: Атак – найкраща оборона” (1937. – Ч. 277).

Необхідною складовою „спортивної політики” „Нового Часу”, на нашу думку, була пропаганда в широкому значенні цього поняття, що здійснювалась, скажімо, не лише друкованим „словом”, але й „ділом”. Під умовним грифом – лексемою „словом” розуміємо рекламу періодичних видань (як-от „Спортові Вісти”, „Готові”, „Спорт” та ін.), календарів, „Спортового Альманаху на 1934”, регулярне анонсування та подання програми спортивних заходів, заклики (посеред сторінок в контексті статті чи замітки, поміж рядками, у формі заголовку чи, зрештою у вигляді слогана) на підтримку здорового і активного способу життя, інтерв’ю з рекордсменами та керманічами спортивного руху, реклама спортивної літератури, рецензії або „Оцінки книжок” (1924. – Ч. 16; замітка С. Гайдучка) і загалом – агітаційні

матеріали щодо розвитку індустрії поширення спортивного книговидавництва, про що йшлося зокрема в статті Петра Флінти „Створім центральну бібліотеку фізичного виховання” (1937. – Ч. 152). Натомість „ділом” можна означити спонсорвані видавцями окремі фізкультурні заходи, наприклад, змагання „за чашу Ів. Тиктора” або введенні у 1932 р. щорічні легкоатлетичні акції за „мандрівну нагороду” „Нового Часу”, „що її уфундувало наше Видавництво в цілі збільшення заінтересування бігом усіх змагунів цілого краю” (Краєвий біг за чашу „Нового Часу”. – 1935. – Ч. 89; 1936. – Ч. 87). Відзначимо, що ці заходи широко висвітлювалися авторами й інших галицьких часописів [2].

І „словом”, і „ділом” реалізовувався ще один цікавий проект – „Великий Спортовий Конкурс” (1937. – Ч. 215), що полягав у платному прогнозуванні читачами результатів окремих футбольних двобоїв. Найуспішніших віщунів очікував приз, а прибуток від заходу призначався на фонд „викупна” „Українського Городу” і „будови стадіону”. „Вислід нашого 1-го Спортового Конкурсу” (1937. – Ч. 221) показав, що редакція отримала 206 читацьких версій (окрім галицької аудиторії озвалися також і любителі спорту із Познані і Гдині, що свідчило про чималу популярність тикторівського видання), з них до участі в конкурсі було допущено 122 листи, 10 авторів яких правильно відгадали результати, один з них і став переможцем.

Втілення „спортивної політики” супроводжувалося досить регулярними, сміливими, іноді – незвичайними та до певної міри (принаймні на той час) революційними кроками до інтеграції спорту в інші сфери громадської діяльності, формулювання філософських основ тіловиховання, інкорпорації спорту в окремі науки, про що свідчать, скажімо, статті Е. Жарського „Спорт і душа людини” (1929. – Ч. 4), „Спорт – раса – українці” (1936. – Ч. 82), „Географія нашої фізкультури” (1937. – Ч. 164), „Соціологія і спорт” (1937. – Ч. 288), замітки анонімних авторів „Забобонні спортовці” (1938. – Ч. 267), „Актори на старті” (1939. – Ч. 106).

Поле діяльності для здійснення спортивної політики виступили формальні структури видання, які варто поділити на спеціалізовані рубрики, тематичні сторінки, додатки та окремі публікації. Найбільш систематично проваджено редакцією рубрики „Спорт” й „Зі спорту”, а також тематичні сторінки „Спорт і руханка” (1936 р.) та „Руханка й(і) спорт” (1934–1938). Принцип подання публікацій можна розглядати в двовекторному розташуванні.

І. Публікації у неспеціалізованих формальних структурах: а) дочірніх виданнях „Нового Часу”, наприклад у патронуваному Українським Гігієнічним Товариством тижневому додатку „Здоровля й гігієна” (1928 р. у його Ч. 7 опублікована стаття Е. Жарського „Зимові спорти і наше здоровля”), у „Літературно-науковому додатку” (1938 у Ч. 7 вміщено статтю того ж автора „Фізкультура в княжій Україні”); б) тематичних сторінках: „Медицина і(й) здоровля” (1936–1939), де друкувався Б. Олесницький (Медицина й спорт // Новий Час. – 1937. – Ч. 73); „Література й мистецтво”, де свій творчий доробок залишив той же Же (Е. Жарський) (Українське спортове письменство // Новий Час. – 1933. – Ч. 169 та ін.); в) відділі „Жінка” (Фізичне виховання і спорт – по що? // Новий Час. – 1926. – Ч. 86); г) рубриці „Смішне” (наприклад, 1937 р. у

Ч. 279) й інформаційній рубриці „З Українського Гігієнічного Товариства” (1930–1931).

II. Публікації у незалежному форматі, тобто поза межами рубрик, тематичних сторінок, відділів і додатків традиційно із власними заголовками й підписантами і, найчастіше, у вигляді інтерв'ю з видатними спортсменами та громадськими діячами, розширених репортажів, пропагандистських статей, інформаційно-аналітичних (рідше – публіцистичних) матеріалів, рецензій та окремих заміток (повідомлень) про один або серію спортивних заходів. Проілюструємо це кількома прикладами: „Значінне руханки” (1923. – Ч. 17), „Олімпіада” Т. Франка (1924. – Ч. 31), „Хлопський спорт” Blue boy–я [С. Гайдучка.] (1926. – Ч. 1), „Запоріжські Ігрища на тлі світового спорту” Е. Жарського (1929. – Ч. 107, 108), „Українська спортова енциклопедія „Спортовий альманах на 1934” А. Бояра (1933. – Ч. 251), „Термінологія зимових спортів” Я. Рудницького (1934. – Ч. 6), „Бронко Нагурський” (український спортсмен на чужині) Оссоні (1938. – Ч. 42) „Розмова з творцем української руханки” І. Боберським М. Масюкевича (1936. – Ч. 193, 194).

Додатки до „Нового Часу” варто розглянути детальніше. Всього їх вийшло п'ять, а саме „Руханка і Спорт” (1926), „Спорт і руханка” (1928), „Спорт” (1929, 1931.), „Руханка й(і) спорт” (1934.), „Ловецтво” (1937–1939.).

Двотижневий додаток „Нового Часу” „Руханка і Спорт”, що розпочався у „неділю 28 лютого” 1926 р., виходив із власною нумерацією чисел і датуванням року до 12 листопада включно в системі пагінації „Нового Часу”. Е. Жарський стверджував на сторінках „Нового Часу” (Українська спортова преса... – 1933. – Ч. 175), що цим виданням опікувався С. Гайдучок. Сучасний дослідник української преси М. М. Романюк стверджує, що додаток виходив при співпраці членів „Сокола-Батька” С. Гайдучка, В. Гафтковича, Т. Білостоцького, М. Гаврука [3, с. 779]. Прикметно, що самим С. Гайдучком у створеному ним історико-бібліографічному дослідженні сокільської преси та літератури [1] цей двотижневик скромно замовчується. У передових матеріалах (В єдності – сила. – Ч. 1) спортивного додатку зазначалося, що „наша нація”, з одного боку, „відчуває... аж надто зі сторони дуже важкий гніт на кожному полі”, з іншого, констатувався брак „у ньї національного почування”, „націон.[альної] свідомости”, „єдности, гарту і праці на творення нових трівких основ „відродження нації”. Автори змушені були відзначати, що „знов починається передвоєнне ворогування Січей і Лугів з Соколами”, що пов'язувалося з неузгодженістю „спортивних” і „партійних” інтересів, хоча „інтерес нації висше партій, бо ми ще не створили партії правдивих Українців”. Тому „будемо стреміти”, – наполягав творчий колектив часопису, – щоб усі товариства з такими самими завданнями: Соколи, Луги, Січі, [Український] Спортовий Союз і Пласт порозумілися і працювали разом „над фізичним як і національним вихованням нашої нації”.

Про „походження” двотижневого спортивного органу свідчать його головні змістові, власне, „сокільські” орієнтири: повідомлення про діяльність львівського та регіонального сокільства, про сокільство за кордоном, скажімо, в Чехії чи у „полудневих Слов'ян”. Були опубліковані комунікати, вказівки та

поради Сокола-Батька для своїх чинних та майбутніх осередків, програми відповідних свят та інших заходів, іноді, списки дотичної літератури, а також „Сокільські кличі” (Ч. 5), „Десять заповідей Українського Сокола” (Ч. 10), „Сокільський марш” (Ч. 6) Ярославенка.

У полі зору авторів додатку – „життя” і „здобутки” інших українських пожежних та спортивних інституцій (серед яких УССоюз, Карпатський Лещетарський Клуб, С. Т. Україна, лугові та січові осередки) переважно Галичини, іноді й під критичним прицілом, скажімо, як у статтях „Слідами наших пластунів” (Ч. 1), Гайдучка С. „Хиби наших руханкових і пожарних товариств” (Ч. 3). Деякі матеріали редактори вміщували не лише з інформаційно-пізнавальною, а й з „просвітницькою” метою, розповідаючи, наприклад, що таке „Українська ситківка” (Ч. 9; автор – Т. Ф.[ранко]), чи як інтегрувати в діяльність товариства оркестр: (Організуймо оркестри. – Ч. 4, автор – Т. Білостоцький).

На сторінках додатку обговорювались концептуальні засади розвитку українського фізичного виховання, скажімо, суть, завдання і співвідношення (між собою) таких його глобальних складових як „сокільство”, „спорт”, „руханка” тощо. Незначна кількість матеріалів присвячена спорту на Радянській Україні та за кордоном. Серед рубрик додатку – „Всячина”, „Оголошення”, „З Сокільського руху”. Достеменно невідомо, чому припинилося це спортивне відгалуження „Нового Часу”, позаяк редакція головного видання й надалі акцентувала спортивну тематику.

Зважаючи на низький рівень інформаційної підтримки пресою українського спорту, що призводило до хибного уявлення загалу про „наше спортове і руханкове життя” як про явище „завмерле”, в травні 1928 року було здійснено ще одну „спортову” спробу – додаток „Спорт і руханка”, що продовжилася до 10 серпня вісьмома числами.

На відміну від схожого за „профілем”, але присвяченого здебільшого сокільству, свого попередника новостворений додаток, згідно з авторським задумом, мав стати універсальним, щоб міг „віддзеркалювати” „все українське спортове життя”, а не був „відділом для якогось одного спортового чи руханкового товариства”. Планувалися також „статті про спорт у других народів”. З метою розширення джерельної бази матеріалів редакція звернулася за підтримкою як до інституцій, так і до окремих „спортознавців”. Було задекларовано періодичність („покищо раз на два тижні”) і день (середа; в дійсності, ним стала п’ятниця) виходу додатку та його обсяг: „в розмірі, якого вимагає матеріал, на всякий випадок, не більше одної сторінки”. (Під увагу всім українським спортовим товариствам і спортовцям. – Ч. 2).

На шпальтах цього видання репрезентовано українське „спортове життя” Галичини „географічно” львівськими та провінційними заходами крайового або локального значення. У відповідних звітах та замітках розповідалося про різного роду акції та першості (окремі було анонсовано) на кшталт „Змагання львівського Лугу” (Ч. 1), „День Українського Спортівця в Перемишлі” (Ч. 3), „Краєві легкоатлетичні змагання у Львові” (Ч. 4), „Краєві ситківкові змагання” (Ч. 8; замітка П. Франка) та ін.

„Спортова хроніка” (Ч. 4) та деякі інші матеріали висвітлювали перебіг і результати тодішньої Олімпіади в Амстердамі. Ретроспективний погляд на цей світовий форум було представлено у ґрунтовному дослідженні „знавця спорту” Андрія Фовицького „Олімпійські Гри в світлі історії” (Ч. 7). Стаття була передрукована з „Розбудови Нації” зі згоди і редакції часопису, і автора.

Більш тривалим, однак також фрагментарного виходу, був ще один тижневий додаток „Нового Часу” – „Спорт”, присвячений „справам фізичного виховання”. Перше число часопису вийшло в світ у червні 1929 р., продовження відбувалося лише 1931 р., а саме з 12 серпня до 2 грудня включно, без власної пагінації сторінок, із самостійними нумерацією чисел і датуванням місяця і року. Частина чисел (11-16) формувалася під орудою Е. Жарського.

Більшість матеріалів цього спортивного додатку було присвячено розвитку, пропагуванню та культивуванню українського фізичного виховання. Публікації висвітлювали перебіг і „висліди” „офіційних” (здебільшого під егідою Українського Спортивного Союзу (далі УСС) товариських, міських та міжміських, регіональних, локальних та „міжклубових” змагань з легкої атлетики, футболу, теннісу, плавання (та ін.), „аналітично” відкривали чи „вінчали” спортивний сезон, закликали до занять тою чи іншою тіловиховною дисципліною, містили просвітницькі цільові орієнтири та допомагали самостійно чи спільними зусиллями організувати навчальний процес або відповідний тренінг.

На сторінках часопису було опубліковано також низку проблемних матеріалів на кшталт „Спорт і боротьба” (1931. – Ч. 12) або Е.Ж. [Е. Жарського?] „Чи потрібний нам спорт” (1931. – Ч. 1), публіцистика С. Левицького „Рейд наколесників” (1931. – Ч. 2–5, 7, 9–15), „спортове календаріум”, „комунікати”, інші повідомлення УССоюзу, а також ним же затверджений „Правильник змагань у відбиванці” (1931. – Ч. 8). Інші прикметні публікації: „День Українського Спортівця” в Перемишлі” (1929. – Ч. 1), „Перед мистецтвом у плаванні” (1931. – Ч. 4), Ж. „Легкоатлетичні Мистецтва краю” (1931. – Ч. 7), „Біг навпростець” (1931. – Ч. 13), Е. Жарського „Зимова підготовка” (1931. – Ч. 16), „Основи ситківкової гри” (1931. – Ч. 6) – витяги з однойменного підручника „короля ситківки” – Рене Лякоста.

У додатку відображено також і розвиток світового спортивного руху, зокрема читачі отримували відомості (інформаційні чи більш розлогих жанрів) про окремі змагання, чемпіонати, спортсменів і рекордистів, види спорту та досягнення, наприклад, „Жіночі світові рекорди” (1931. – Ч. 13).

На шпальтах „Спорту” велася рубрика „Спортова Хроніка”, іноді з’являлись принагідні світлини, рекламувалася відповідна література, зокрема підручники Е. Жарського.

Через три роки після закриття „Спорту” організатори „Нового часу” відновили „додаток для справ фізичного виховання” з уже знайомою читачам назвою „Руханка й(і) Спорт”. Незважаючи на різноплановість змістових завдань, редакція виставила в логотипі „споріднену тяглість” – річник третій. Додаток виходив на шостій сторінці окремих чисел „Нового Часу” із

самостійною нумерацією чисел із 17 січня до 26 вересня 1934 р., здебільшого раз у тиждень, в середу або четвер (без власної пагінації сторінок). Випускні дані додатка окремо не подані. (Відзначимо, що з 14 листопада до 26 грудня 1934 р., а також 1935–1938 рр. цей самостійний текстовий блок видавано як тематичну сторінку).

Це дочірнє видання було призначене для пропагування фізичного виховання і здорового способу життя, для промоції і просування українського спорту, ознайомлення із досягненнями українського (галицького) й закордонного тіловиховання.

Найбільше текстової площі додатку було відведено українському спортовому руху Галичини: висвітленню і рекламі регіональних і локальних змагань, аналізу різних явищ в окремих „ділянках” спорту, введенню в практичний „обіг” нових дисциплін, становленню української фізичної культури тощо. Як організатори, координатори та безпосередні учасники заходів на шпальтах додатку здебільшого фігурують Український Спортовий Союз, Карпатський Лещетарський Клуб, Український Студентський Спортовий Клуб, Плай, сокільські та інші осередки. Найприкметнішими публікаціями в українському контексті можна назвати такі: Яр. „Львівська округа к.[опаного] м.[яча]” (Ч. 4), „Ювілейні сокільські лещетарські змагання” (Ч. 6), І. Красника „Спортовий Перемишль у 1933 р.” (Ч. 13), „Здвигові змагання 1914 р.” (Ч. 20), С. „Спорт на Буковині” (Ч. 21), В. „Гаркавенко мистець світа й Європи” (Ч. 20), Костричина В. „На Довбушанку” (Ч. 26) та „В Чорногорі” (Ч. 28).

Теоретичні основи спортивних дисциплін, гігієни та медико-профілактичної науки розглядалися у замітках на кшталт „Рятуї потопуючих!” (Ч. 19), „Спортовий масаж” (Ч. 28) та статтях Е. Жарського „Спрага й спорти” (Ч. 8), „Призабутий спорт. Їзда верхом – на селі” (Ч. 10) та ін.

У колі зацікавлених журналістів перебували різного роду і статусу зарубіжні заходи, серед яких – „Світові жіночі ігрища” (Ч. 24) у Лондоні, „Спорт у Росії” (Ч. 21), „Плавацьке першенство Європи” (Ч. 25) та ін.

Об’єктивному і повноцінному висвітленню спортивного життя сприяли широка мережа „власкорів” „Нового Часу” та використання матеріалів української (часопис „Вогні” й ін.) та іноземної (німецької, англійської) спеціалізованої преси. Редактором видання міг бути знаний теоретик і практик українського фізичного виховання Е. Жарський – довголітній і постійний автор „Нового Часу”.

Серед рубрик видання – „Спортові новини” (або – новинки), „Спортова хроніка”, серед неназваних авторів – Ев-он, Джеррі, В. Л. та ін.

1937 р. керівництво „Нового Часу” організувало видання самостійного додатку „Ловецтво”, перше число якого вийшло 27 березня. Світ побачило 12 чисел цієї, як вказано в маркуванні, „сторінки ловецького спорту”, що надходила до зацікавленого читача впродовж 1937–1939 рр. із власною нумерацією чисел, однак випускних даних подано не було. Пагінація сторінок спільна з „Новим Часом”. У замітці „Треба ловецького словника” (Ч. 2 додатку) адреса редакції „Ловецтва” співпадала з адресою мисливського

товариства „Тур” (Львів, вул. Домініканська, 11), функціонери якого були причетні до редагування додатку. Ч. 4 „Ловецтва” нами не зафіксовано.

Перша „Сторінка Ловецького Спорту” (Ч. 1) була відкрита „назустріч побажанням гурта українських мисливих”. Чітко сформульована мета видання охоплювала п’ять засадничих „щоби”: „...шляхотний мисливський спорт спопуляризувати між тими, хто має „жилку” й також матеріальну спроможність”; „загал громадянства ознайомити із цею прецікавою й гарною ділянкою модерної господарки”; підтримати тодішні ловецькі інституції – станіславську „Ватру” і львівський „Тур”; надати українським мисливцям „окремий куток для обговорення їхніх „фахових” справ”, а також – „змогу, у власному живлі й кольориті, час від часу – „спробувати пера й чорнила, щой в йому за сила”.

Ініціаторами створення додатку було названо „гурт – поки що нечисленний” членів товариства „Тур” і зазначалося, що саме під їхнім „патронатом і виходитиме ця сторінка”. Схоже, тут ішлося про „творчий” патронат, адже фінансові й технічні аспекти справи мали б залишатися за видавцями „Нового Часу” – І. Тиктором і його концерном.

Свого роду передвісником „Ловецтва” можемо вважати опубліковане під заголовком „Слідами бистрого оленя” у „Новому Часі” (1937. – Ч. 51) і проведене Є. Жарським інтерв’ю з лідером „Туру” – Я. Скопляком, якому пощастило під час розмови взяти автора „за слово”, тобто здобути обіцянку щодо подальшої підтримки „ловецького братства” в їхній „освідомній праці серед громадянства”.

Регулярність (радше, нерегулярність) виходу мисливського органу зумовлювались наявністю „часу”, „нагоди”, „потреби”, „фантазії” авторів, яким, скажімо, після „довгої мовчанки” і „мертвого сезону нашої Ловецької сторінки” було „аж ніяково братися за перо”, – як, зважаючи „На початок сезону” (Ч. 11), стверджував Я. Ск.[опляк]. Краща періодичність виходу „нашого скромного органу” узалежнювалась від „доброї волі всіх” представників українського мисливства, яких закликали „причинитися хоч рядком до збагачення редакційної течки” дочірнього видання „Нового Часу”.

Більшість матеріалів додатку присвячені пропагуванню, розвитку, організації, проблемам та координації українського мисливського руху насамперед на прикладі висвітлення самостійної та спільної діяльності та акцій двох головних галицьких ловецьких інституцій українців – станіславської „Ватри” та львівського „Туру”. В цьому контексті варто відзначити такі публікації: Турівця „На теренах „Тура” (Ч. 6), В. Г[ірняка?] „Ловецьке т-во „Ватра” (Ч. 10), Я. Скопляка „Тур” у „Ватри” (Ч. 8).

Фахова освіта „ловецького братства” вдосконалювалась низкою заміток та статей науково-пізнавального і теоретичного характеру на кшталт „Нюх і зір у собак” (Ч. 11), „Туляремія. Небезпечна пошесть зайців” (Ч. 6), Марковича „Стріл шротом” (Ч. 7, 9) та ін.

Інформаційну, просвітницьку та гедоністичну дієвість ловецької сторінки підсилювали свого роду „записки мисливця” – публіциста, роль якого успішно виконали Я. Скопляк (На тетерева. – Ч. 2; Ловецький пес. – Ч. 5), Сергій

Литвиненко (Мій перший вовк. – Ч. 8; На вовки зі саней. – Ч. 12), Т. Рожанковський (Поліський глухар. – Ч. 3).

На шпальтах додатку також відзначалися здобутки іноземного ловецтва, анонсувалися пов'язані з полюванням заходи, рекламувалися „Книжки, що просяться на стіл мисливого” (Ч. 12), містилися заклики до землевласників, агрономів, лісників та „ловецької сторожі”, професіоналів та аматорів, просто зацікавлених „писати на актуальні теми” та долучатися до офіційного мисливського руху, скажімо, на рівні членства в одному з товариств.

Чи не кожне число „Ловецтва” прикрашене принагідними ілюстраціями та рубриковане сегментами „Переписка редакції” або „Листування редакції”.

Як бачимо, поданий матеріал свідчить про чималі здобутки української спортивної журналістики міжвоєнної Галичини, а отже, й потребу комплексного вивчення цього сегменту української преси. Міркуючи загалом про вплив та „наслідки” спортивної політики „Нового Часу”, зазначимо такі її особливості і здобутки:

1. Повноформатне заповнення щоденником прогалин у спортивно-інформативному просторі українців Галичини 1920-1939 рр.

2. Роль „кризового менеджера” у пропагуванні фізичної культури на тлі: низької заангажованості українства в спортивний рух, порівняно неглибокого рівня фізкультурних знань, нестабільності в процесі видавництва спеціалізованої преси.

3. Збереження тягlostі у відображенні становища і розвитку фізичного виховання з використанням широкого спектру формальних структур та жанрових засобів, а також – змістових та проблемно-тематичних орієнтирів;

4. Виконання ролі умовної кузні „спортивних” кадрів – яскравих журналістів (теоретиків, публіцистів, репортерів), серед яких відомі особи та громадські діячі (наприклад, М. Масюкевич, який повідомляв з Берліна), що наче „на мить” змінювали профіль і живою мовою, оперативнo й цікаво писали про спорт.

5. Сприяння глибшому осмисленню вкладу у загальноукраїнський поступ творців (як окремих персон, так і інституцій) українського спортивного досвіду.

6. Розширення спортивних орієнтирів, робота над інтеграцією фізичної культури в інші сфери громадської діяльності й науки.

7. „Велика вага” кількісно-якісних параметрів матеріалів з можливістю ототожнення дво-тритижневого журналістського доробку з умовним текстовим комплексом одного числа повноцінного галицького спортивного журналу.

8. „Новий Час” і його видавці – Іван Тиктор та його концерн „Українська преса” – стали „батьками” чи не п'ятої частини усіх спортивних видань українців міжвоєнної Галичини.

2. Кліщ В. В перспективі // Спорт. – 1937. – Ч. 7.
3. Романюк М. М. „Сокільські Вісти” // Українські часописи Львова. – Львів, 2003. – Т. 3. – Кн. 1.

**SPECIAL FEATURES OF EDITORSHIP’S SPORTS POLITICS OF THE
PERIODICAL „NOVYJ CHAS” („THE NEW TIME”) (1923 – 1939)**

Vadym Kovpak

*Lviv Stefanyk Scientific Library of the National
Academy of Sciences of the Ukraine
Stefanyk St., 2, 79000, Lviv Ukraine
e-mail:period@lsl.lviv.ua*

The article makes the attempt of structure researching, retraces the dynamics of reproducing, analyses an essence and achievements of sports politics of publishers and authors of „Novyj chas”.

Key words: the Ukrainian sports press, an editor, articles, physical training, sports politics.

*Стаття надійшла до редколегії 19.06.2006
Прийнята до друку 22.06.2006*